

LEFO

Legeforskningsinstituttet

Årsmelding 2014 fra LEFO – Legeforskningsinstituttet

Bemanning og økonomi: LEFO er i hovedsak finansiert av Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP) – med en liten andel fra Den norske legeförening.

Staben har i 2014 bestått av sju personer i 5,2 årsverk, hvorav fire er i forskerstillinger (stillingsprosent ved LEFO i parentes): instituttssjef (fra 1.1-31.8 i 60% stilling, fra 1.9 i 80% stilling), tre seniorforskere (to i 100% stilling, én i 60% frem til 1.9, deretter i 40% stilling), en rådgiver (i 100% stilling,) en forskningssekretær og en nettrektor/spesialrådgiver (begge i 50% stillinger).

1. september var det lederskifte ved Legeforskningsinstituttet. Olaf Gjerløw Aasland gikk da over i en seniorforskerstilling ved LEFO, og Karin Isaksson Rø tok over som instituttssjef. Legeföreningen/SOP ønsket å markere Olaf G. Aaslands innsats siden 1992 – først som leder av Legekårsundersøkelsen og senere som sjef for instituttet fra det ble formelt etablert i 1995 – og inviterte i den anledning til et fagseminar. Der ble også *Fra pidestall til skammel – Festskrift til Olaf Gjerløw Aasland 70 år* lansert (se mer nedenfor).

Unike paneldata: LEFOs longitudinelle studier er rettet mot legers helse, livskvalitet og atferd. Vi analyserer samfunnsmessige og organisatoriske betingelser for god profesjonsutøvelse, vi forsker på legers holdninger, etikk og prioritering – og legerollen i endring. Vår forskning baseres først og fremst på en representativ gruppe av ca. 1 650 yrkesaktive leger; det såkalte *Legepanelet* (tidligere kalt Referansepanelet). Vi postet den siste datainnsamlingen til Legepanelet ved årsskiftet 2014/2015.

Ved utgangen av 2014 var det publisert 46 studier basert på de hittil 12 spørreskjemaundersøkelsene til medlemmer av Legepanelet.

Publikasjoner: LEFOs «hovedprodukt» er artikler i fagfelleverderte nasjonale og internasjonale publikasjoner. På vår hjemmeside www.legeforsk.org fins en fyldig publikasjonsdatabase hvor samtlige vitenskapelige artikler – ca. 390 siden instituttet ble etablert – er gitt en egen presentasjon, og lenket til artiklens fulltekstversjon der disse er fritt tilgjengelige.

I 2014 ble det publisert 12 artikler der ansatte ved LEFO er hoved- eller medforfattere. Vår fjerde bokutgivelse så også dagens lys dette året: *Fra pidestall til skammel – Festskrift til Olaf Gjerløw Aasland 70 år* er en antologi med bidrag av 17 inviterte forfattere. Festskriftet er redigert av LEFOs medarbeidere Kari Ronge, Berit Bringedal og Karin Isaksson Rø, og utgitt av Den norske legeförening/SOP i fellesskap. Antologien ble trykket i et begrenset opplag på 150 eksemplarer, og er tilgjengelig i fulltekstversjon på LEFOs nettsider.

Et mastergradsarbeid signert en av LEFOs seniorforskere ble innlevert og godkjent i høstsemesteret: *Støttekollegaordningen for leger i Norge sett fra støttekollegenes side. En kvalitativ evaluering* (Isaksson Rø K. Oslo: Avdeling for helseledelse og helseøkonomi, Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo, 2014).

Som i foregående år ble LEFOs forskere også i 2014 invitert til å skrive leder- og kommentarartikler, bokkapitler og anmeldelser av relevant faglitteratur. Blant slike skriftlige bidrag i fjor skal nevnes en fast avtale om bidrag til *Tidsskrift for Den norske legeförening*, seksjonen «Legelivet». Kronikker og debattinnlegg hørte også med til den utadrettede virksomheten (for nærmere omtale, se LEFOs hjemmeside).

Aktiviteter nasjonalt og internasjonalt: I juni arrangerte vi et internasjonalt forskersymposium «Doctors' Professional Satisfaction, Quality of Care, and the Governance of Health Care Organizations», med støtte fra Norges forskningsråd, SOP, Legeföreningen, Nasjonalt

kunnskapssenter for helsetjenesten og Senter for profesjonsstudier ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). De forberedte innlegg og kommentarer ble senere omarbeidet til vitenskapelige artikler, som våren 2015 vil bli publisert i et temanummer av det vitenskapelige tidsskriftet *Professions and Professionalism* – og med seniorforsker Berit Bringedal som gjesteredaktør.

Gjennom året har LEFOs stab deltatt med foredrag på en rekke seminarer og forskningskonferanser i inn- og utland, samt holdt inviterte innlegg eksempelvis for offentlig oppnevnte råd og utvalg. Våre medarbeidere har også tatt initiativ til en rekke planlagte forskerseminarer i egen regi, der pågående prosjekter og forskningsmetoder vil bli presentert og diskutert – det første av slike seminar ble holdt i Legenes hus i november 2014. I tillegg har vi holdt innlegg på mer interne arrangementer, så som på den årlige samlingen for støttekolleger på Soria Moria i januar. Medarbeiderne har også holdt foredrag om forebygging av utbrenthet, om balanse mellom jobb og fritid – være seg som undervisning for LIS-leger og på grunnkurs.

Samarbeidsprosjekter: Vårt mangeårige samarbeid med forskningsmiljøer i inn- og utland ble videreført/utviklet i 2014, så som å følge de såkalte studentkohortene (NORDOC-studien) sammen med staben ved Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap, Institutt for medisinske atferdsfag ved Universitetet i Oslo, hvor den sjettede spørreundersøkelsen ble sendt ut i 2014. Vi gjør også analyser av forholdet mellom legers profesjonelle autonomi og myndighetenes regulering av deres kliniske virksomhet i samarbeid med Universitetet i Bergen og Uni Research Røkkansenteret. Tilsvarende samarbeid er etablert med Senter for Profesjonsstudier, HiOA. Videre har vi prosjekter der vi studerer vold, mobbing og trusler mot leger, i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin ved Universitetet i Bergen, og gjør sammenliknende studier av arbeidsforholdene for leger i Norge og andre land. Slike og øvrige pågående forskningsprosjekter er nærmere omtalt på LEFOs hjemmeside.

Øvrig virksomhet: To av medarbeiderne har gjennom året hatt bistillinger: Olaf G. Aasland har vært professor II og siden 1.7.2014 professor emeritus ved Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo. Karin Isaksson Rø har hatt bistilling som overlege og rådgiver ved Ressurssenteret Villa Sana, Modum Bad.

Alle forskerne har vært veiledere for henholdsvis doktorgradsstipendiater, postdoktor, de har vært fagfelleverdere i ulike publikasjoner og vitenskapelige komiteer, samt innehatt relevante leder- og styreverv. Her skal nevnes at Berit Bringedal ble oppnevnt som leder av Ethical, Legal and Social Aspects Committee (ELSA-komiteen) i EU-kommisjonens flaggskip Human Brain Project, og at Karin Isaksson Rø fortsatt er styremedlem i det europeiske legehelsenettverket European Association for Physician Health (<http://www.eaph.eu/>).

LEFOs rådgiver Cecilie Normann Birkeli er prosjektleder for Legeforeningens evaluering av spesialistutdanningen og tilsvarende leder for Legeforeningens evaluering av turnusordningen, samt superbruker/administrator for en rekke elektroniske undersøkelser utgått fra Legenes hus.

LEFOs spesialrådgiver/nettredaktør Kari Ronge er ansvarlig for informasjon på Legeforeningens hjemmeside om det landsdekkende kollegiale helse- og omsorgstilbudet som er organisert av Legeforeningens Utvalg for legehelse, og som er finansiert av SOP (www.legeforeningen.no/kollegastotte).

LEFOs seniorforsker Judith Rosta er mastergradsstudent i MSc Epidemiology (by distance learning) ved London School of Hygiene & Tropical Medicine, University of London.

Instituttssjef Karin Isaksson Rø har fullført det erfaringsbaserte mastergradsstudiet i helseledelse og helseøkonomi ved HELED, UiO (se over).